

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาการวัดระดับอุปนิสัยของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้หลักการ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่ง มีแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ 7 อุปนิสัยของผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่ง (The 7 Habits of Highly Effective People) (Covey, 2004)

Stephen R. Covey ได้นำเสนอหลักการ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพยิ่ง (The 7 Habits of Highly Effective People) ครั้งแรกในปีค.ศ. 1989 และได้นำเสนอฉบับใหม่ (New Edition) ในปีค.ศ. 2004 โดยกล่าวถึงการสร้างคุณลักษณะซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของความสำเร็จในชีวิต ซึ่งเมื่อนำหลักการเหล่านี้มาปฏิบัติจนกลายเป็นอุปนิสัยพื้นฐานของตนเองแล้ว จะนำไปสู่ความสำเร็จและความสุขที่แท้จริง

โดยทั่วไปแล้วพฤติกรรมของคนเราเกิดจากอุปนิสัยต่างๆ ในตัวเรา ความคิดจะส่งผลให้เกิดการปฏิบัติ และเมื่อปฏิบัติเป็นนิจก็จะกลายเป็นอุปนิสัย เมื่อมีอุปนิสัยก็จะกลายเป็นคุณลักษณะ และจะกลายเป็นวิถีชีวิตในที่สุด

อุปนิสัย หมายความว่า การผสมผสานกันระหว่าง ความรู้ ทักษะและความปรารถนา โดยความรู้เป็นกรอบความคิดที่ได้จากทฤษฎีเป็นแนวทางให้ทราบว่าต้องทำอะไร และทำไปทำไม ทักษะเป็นความรู้ที่ทำให้ทราบว่าต้องทำอย่างไร และความปรารถนาเป็นแรงกระตุ้นเป็นความคิดที่ว่าต้องการทำอะไร เมื่อผสานทั้งสามอย่างเข้าด้วยกันจะทำให้กลายเป็นอุปนิสัย

Covey (2004) กล่าวว่า อุปนิสัย 7 ประการไม่ใช่สูตรสำเร็จที่จะทำแยกออกจากกันได้ แต่การเปลี่ยนกรอบความคิดจะนำไปสู่การเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง การเจริญเติบโตที่สอดคล้องกับกฎธรรมชาติ คือการใช้หลักการ “จากภายในออกสู่ภายนอก” โดยเริ่มต้นที่ตัวเราเอง เริ่มกันที่กรอบความคิด คุณลักษณะและมูลเหตุจูงใจของเรา อุปนิสัยทั้งเจ็ดนี้จะมิพบาทเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปและรวมเข้ากันเป็นหนึ่งเดียว ทำให้อุปนิสัยส่วนตัวของแต่ละคนมีประสิทธิภาพและนำเราก้าวไปข้างหน้า จากการที่พึ่งพาคนอื่นไปเป็นพึ่งพาตัวเองและ

นำไปสู่การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ใน 3 อุปนิสัยแรกเป็นอุปนิสัยที่ทำให้เราชนะตนเอง เกิดความมั่นใจในตนเอง รู้จักรักรวมชาติของตนเอง รู้จักคุณค่าที่มีอยู่ในตนเองและความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นการเริ่มต้นจากตนเอง คือ เปลี่ยนจากคนที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นไปเป็นคนที่ต้องพึ่งพาตนเองหรือ “ชนะใจตนเอง” เมื่อพึ่งพาตนเองได้ถือว่ามีพื้นฐานสำหรับการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ ก็จะก้าวไปสู่การ “ชนะใจผู้อื่น” ใน 3 อุปนิสัยต่อมาซึ่งเป็นอุปนิสัยที่ทำให้เราชนะใจคนทั่วไปด้วยการทำงานเป็นทีมและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนอุปนิสัยที่ 7 จะเป็นการกระตุ้นให้อุปนิสัยทั้งหมดอยู่ในตัวเราเสมอ ทำให้เป็นคนพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริงและพร้อมช่วยเหลือผู้อื่นด้วย

อุปนิสัยที่ 1 การเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน (Be Proactive)

อุปนิสัยการเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อนหรือ โปรเอกทิฟนี้เป็นอุปนิสัยพื้นฐานของผู้มีประสิทธิผลยิ่งซึ่งมีความหมายมากกว่าการกระทำในเชิงรุก แต่ต้องเป็นผู้มีความคิดก้าวหน้า มีความรับผิดชอบต่อชีวิตของตนเอง เป็นผู้กำหนดชีวิตของตนโดยพิจารณาไว้ก่อนและพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นผลจากการตัดสินใจเลือกอย่างมีสติ อยู่บนรากฐานของค่านิยมในใจ มิใช่ผลจากเงื่อนไขที่อยู่บนรากฐานของอารมณ์ความรู้สึก ไม่มีการป้ายความผิดไปยังสภาวะการณ์ การตอบสนองต่อสิ่งเร้าของคน โปรเอกทิฟไม่ว่าจะโดยจิตสำนึกหรือจิตใต้สำนึกจะเป็นการตอบสนองด้วยทางเลือกที่อยู่บนรากฐานของค่านิยม และค่านิยมในใจจะเป็นตัวขับเคลื่อนหรือกำกับให้ผลิตผลงานชั้นดีมีคุณภาพ

อุปนิสัยที่ 2 การเริ่มต้นด้วยจุดหมายในใจ (Begin with the End in Mind)

การเริ่มต้นด้วยจุดหมายในใจเป็นการเริ่มต้นด้วยความเข้าใจตนเองอย่างชัดเจนว่าต้องการจะเดินทางไปยังจุดใด ทราบจุดหมายที่ต้องการจะไปให้ถึง เพื่อกำหนดทิศทางชีวิตและก้าวไปที่ละก้าว มุ่งหน้าไปยังจุดหมายนั้นในทางที่ถูกต้อง วิธีที่ทรงประสิทธิภาพที่สุดในการเริ่มต้นด้วยจุดหมายในใจ คือ การเขียนคำปณิธานส่วนบุคคล หากคำปณิธานส่วนบุคคลนี้อยู่บนรากฐานหลักการที่ถูกต้องจะกลายเป็นมาตรฐานสำหรับบุคคลนั้น และเป็นเข็มชี้ทิศทางชีวิต การเขียนปณิธานส่วนบุคคลนั้นจะต้องเริ่มที่จุดศูนย์กลาง ซึ่งจุดศูนย์กลางนี้จะเป็นแหล่งกำเนิดของความมั่นคงซึ่งเป็นตัวแทนสำนึกของคุณค่าในตัว การชี้แนะเป็นกรอบอ้างอิงในใจที่จะช่วยควบคุมการตัดสินใจและการกระทำ ปัญญาเป็นมุมมองที่มีต่อชีวิต และพลังอำนาจซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนทำงานให้สำเร็จ หากองค์ประกอบทั้งสี่ครบถ้วน สอดคล้องกลมกลืนกันจะก่อเกิดบุคลิกภาพสง่างาม คุณลักษณะได้สมดุลและงดงามเปี่ยมด้วยบุรณภาพ

อุปนิสัยที่ 3 การทำตามลำดับความสำคัญ (Put First Things First)

อุปนิสัยนี้เป็นผลลัพธ์หรือผลสำเร็จที่จับต้องได้ของอุปนิสัยที่ 1 และอุปนิสัยที่ 2 ซึ่งถือว่ามีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมาก่อนมาถึงอุปนิสัยที่ 3 นี้ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทำตามลำดับความสำคัญ จัดระเบียบและปฏิบัติการโดยคำนึงถึงลำดับความสำคัญ ด้วยการทำในสิ่งที่สำคัญที่สุดก่อน การบริหารเวลาที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด คือจะต้องให้ความสนใจและทำในเรื่องที่มีความสำคัญก่อนเรื่องเร่งด่วนเสมอ

อุปนิสัยที่ 4 การคิดแบบชนะ/ชนะ (Think Win/Win)

ชนะ/ชนะ เป็นกรอบแห่งความคิดและหัวใจที่แสวงหาผลประโยชน์ร่วมกันในทุกความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นข้อตกลงหรือหนทางแก้ปัญหาที่จะได้รับประโยชน์และความพึงพอใจกันทั้งสองฝ่าย มองชีวิตว่าเป็นการร่วมมือกันไม่ใช่การแข่งขัน เชื่อว่ามีทุกอย่างเหลือเฟือสำหรับทุกคน ความสำเร็จของคนคนหนึ่งไม่ได้กีดกันความสำเร็จของผู้อื่น หลักการชนะ/ชนะเป็นอุปนิสัยของภาวะผู้นำระหว่างบุคคลที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ การริเริ่มเชิงรุก โปรแอกทีฟ และความมั่นคง การชี้แนะ ปัญญาและพลังอำนาจที่มาจากภาวะผู้นำส่วนบุคคลที่ยึดหลักการ การเป็นจุดศูนย์กลาง และแนวคิดชนะ/ชนะนี้ก่อกำเนิดมาจากคุณลักษณะแห่งบุรณภาพ วุฒิภาวะและกรอบของจิตใจเหลือเฟือ

อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่น ก่อนจะให้ผู้อื่นเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then to be Understood)

เป็นอุปนิสัยในเรื่องของการสื่อสารระหว่างบุคคล การเข้าใจผู้อื่นก่อน ถือเป็น การเปลี่ยนกรอบความคิดครั้งใหญ่ เพราะโดยปกติแล้วคนส่วนใหญ่อยากให้ผู้อื่นมาเข้าใจตนเองก่อน การรับฟังผู้อื่นด้วยความเข้าใจ ไม่ได้หมายความว่าแค่การรับฟังด้วยความใส่ใจหรือเห็นใจ แต่เป็นการรับฟังที่มีเจตนาทำความเข้าใจผู้พูด การพาตัวเข้าไปอยู่ในกรอบอ้างอิงของผู้พูดและมองผ่านกรอบนั้นออกมาเพื่อเข้าใจกรอบความคิดในใจของเขาและร่วมรับรู้ความรู้สึกของเขา เมื่อเราเข้าใจคนอื่นได้อย่างลึกซึ้งกว่าเดิม จะทำให้มองเห็นคุณค่าในตัวเขามากขึ้น ช่วยยกระดับความสัมพันธ์และความไว้วางใจเพิ่มมากขึ้นและช่วยให้ผู้อื่นพร้อมจะเข้าใจเรา เมื่อเกิดความเข้าใจกันและกันอย่างถ่องแท้ ก็เปรียบเหมือนเปิดประตูสู่ดินแดนความคิดสร้างสรรค์และทางเลือกสายที่สาม ความแตกต่างระหว่างเราไม่ถือเป็นอุปสรรคกีดกันในการสื่อสารและการร่วมมือกันสร้างความเจริญก้าวหน้าอีกต่อไป แต่ในทางตรงข้ามความแตกต่างนั้นจะเป็นบันไดก้าวแรกไปสู่การผืนพลังประสานความต่าง

อุปนิสัยที่ 6 ผนึกพลังประสานความต่าง (Synergize)

การผนึกพลังประสานความต่างเป็นการนำเอาคุณสมบัติเฉพาะของมนุษย์ทั้งสี่ คือ ร่างกาย จิตวิญญาณ สติปัญญา และความรู้สึกที่มีต่อสังคม มารวมกับแรงจูงใจชนะ/ชนะ ทักษะ การสื่อสาร การรับฟังอย่างเข้าใจ ผนึกรวมกันพุ่งไปเจาะปัญหาและปลดปล่อยอำนาจสูงสุด ที่มีอยู่ มุ่งหน้าไปเพื่อให้เป้าหมายที่อยู่ในใจนั้นบรรลุผล โดยที่แก่นสำคัญของการผนึกพลังประสานความต่าง คือการมองเห็นค่าความแตกต่าง ทั้งความแตกต่างเชิงความคิด เชิงอารมณ์และ เชิงจิต การเห็นคุณค่าความแตกต่างจะบวกเพิ่มความรู้ บวกเพิ่มความเข้าใจ ให้มองเห็นโลกได้ กว้างมากขึ้น หากเราใช้เพียงประสบการณ์ของตัวเอง เราจะทำงานโดยไม่มีข้อมูลเพียงพอ การผนึกพลังประสานความต่างถือเป็นหลักการที่ถูกต้องและมีประสิทธิผลในการพึ่งพาซึ่งกันและกัน การทำงานเป็นทีม และพัฒนาเอกภาพและความคิดสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น

อุปนิสัยที่ 7 ลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ (Sharpen the Saw)

การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอเป็นการกระตุ้นหรือปรับปรุงตนเองตลอดเวลา เพื่อให้จัดการชีวิตได้ดีขึ้นเป็นคนที่พึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริงและพร้อมช่วยเหลือผู้อื่นด้วย โดยการปรับตัวใหม่และสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์ประกอบหลักของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมิติทางกายภาพที่เกี่ยวข้องถึงการดูแลรักษาร่างกาย กินอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อนให้เพียงพอและออกกำลังกายเป็นประจำ มิติแห่งจิตวิญญาณเป็นการผูกมัดให้ปฏิบัติตามระบบค่านิยม ปฏิบัติตามสัญญา ศึกษาและทำสมาธิ มิติแห่งสติปัญญาเป็นการอ่าน วาดภาพในใจ วางแผน เขียนและมิติเชิงสังคม/อารมณ์เป็นการให้บริการ ร่วมรับรู้ความรู้สึก ผนึกพลังประสานความต่างและความมั่นคงในใจ ซึ่งต้องมีการฝึกฝนมิติทั้งสี่เป็นประจำและต่อเนื่อง

จากหลักการ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่งของ Stephen R. Covey ดังที่ได้กล่าวมานั้นนับว่าเป็นหลักการที่มีความเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันเพื่อให้มีความสำเร็จในการทำงานหรือการดำเนินชีวิต ซึ่งหลักการนี้เป็นการพัฒนาที่อุปนิสัย ทำให้เกิดความยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นอุปนิสัยการชนะใจตนเอง พัฒนาสู่อุปนิสัยเพื่อชนะใจผู้อื่นและอุปนิสัยปรับปรุงตนเองตลอดเวลา ไม่ใช่แค่สร้างบุคลิกภาพที่ฉาบฉวย แต่เป็นการสร้างให้เกิดเป็นนิสัยติดตัว ซึ่งเป็นการง่ายต่อการนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงานหรือการดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืน

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553: ออนไลน์)

ประวัติความเป็นมา

คณะมนุษยศาสตร์ เป็นหนึ่งในสามคณะที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นในระยะเริ่มแรกของการก่อตั้ง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2507 ซึ่งได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์ ทั้งสามคณะนี้ได้เปิดสอนวิชาชั้นพื้นฐานทั้ง 3 หมวด คือ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งนี้เพราะ นักการศึกษามัยนั้นเชื่อว่าบัณฑิตที่สมบูรณ์แบบควร จะมีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของสิ่งต่างๆ เกี่ยวกับ สังคมของมนุษย์ เกี่ยวกับจิตใจและคุณสมบัติต่างๆของมนุษย์เอง

ปณิธาน วิสัยทัศน์ และนโยบายการบริหารงานคณะมนุษยศาสตร์

ปณิธาน

คณะมนุษยศาสตร์ มีปณิธานในการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่รู้จริง กอปรด้วยคุณธรรม มีโลกทัศน์กว้าง มีความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความเป็นผู้นำทางปัญญาของสังคม

วิสัยทัศน์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและคุณภาพ มุ่งเน้น การวิจัย การบริการสังคมและการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านภาษา วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว มีการบริหารจัดการที่ดีตามมาตรฐานสากล บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นโยบายการบริหารงาน

1. ใช้หลักการบริหารแบบกระจายอำนาจอย่างมีส่วนร่วม มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ชัดเจน ส่งเสริมและประสานงาน กำกับดูแล ควบคุม และตรวจสอบตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อยัง ประโยชน์สูงสุดต่อมหาวิทยาลัย ท้องถิ่นและประเทศชาติ
2. สร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกับบุคลากรและคณาจารย์ เกี่ยวกับแผนงาน อันจะ นำไปสู่ความร่วมมือในการนำแผนไปปฏิบัติอย่างจริงจัง
3. ทรัพยากรมนุษย์ได้รับการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์และเป็นธรรม มีเสรีภาพทาง วิชาการ มีคุณภาพชีวิต มีขวัญ กำลังใจ และมีความสุขในการปฏิบัติงาน
4. พัฒนางานวิจัยอย่างมีทิศทาง ใช้ระบบงานวิจัยเป็นเครื่องมือในการร่วมพัฒนา ท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้เกิดบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานส่งเสริมการวิจัย
5. ชี้นำสังคมด้านวิชาการ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นสังคมแห่งการ

เรียนรู้ที่พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งให้ความรู้และความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ชุมชนอย่างมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป

6. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันทางวิชาการ สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ประกอบการนักศึกษา องค์กรภาคเอกชน ภาคประชาชน ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ และจัดหาทรัพยากรมาสนับสนุนการพัฒนาทางวิชาการ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม ทั้งในระดับท้องถิ่นและประเทศชาติ

7. ให้คุณค่ากับชีวิตดั้งเดิมที่เรียบง่าย เอื้อเพื่อพ่อแม่ สร้างจิตสำนึกทางวัฒนธรรมที่ดีงาม และรู้คุณค่าศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

8. แผนการดำเนินงานสอดคล้องกับแผนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แผนจังหวัด และแผนระดับชาติ

พันธกิจและยุทธศาสตร์คณะมนุษยศาสตร์

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและวิชาชีพชั้นสูง มุ่งเน้นคุณธรรมและความเป็นเลิศด้านมนุษยศาสตร์ ภาษา วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวในระดับประเทศและนานาชาติ

2. ผลิตผลงานวิจัยและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การสร้างฐานองค์ความรู้และเพิ่มความเข้มแข็งให้แก่ท้องถิ่น ประเทศชาติ และสังคมโลก โดยมุ่งเน้นการทำวิจัยที่บูรณาการและเป็นสหวิทยาการ

3. เป็นแหล่งความรู้ บริการและแลกเปลี่ยนวิชาการด้านมนุษยศาสตร์ ภาษา วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่เป็นความต้องการของสังคม

4. ทำนุบำรุงและเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นและไทย อนุรักษ์ พัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมและแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม

5. พัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันวิชาการต่างประเทศ ในภูมิภาคอาเซียน เอเชียและนานาชาติ

6. มีการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และพึ่งพาตนเองได้

ยุทธศาสตร์

1. พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

2. พัฒนางานวิจัยเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคม

3. พัฒนางานบริการวิชาการแบบมีส่วนร่วมบนฐานความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

4. ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีไทย และท้องถิ่นล้านนา และอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. พัฒนาความร่วมมือกับสถาบันวิชาการทั้งในและต่างประเทศ
6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หลักสูตรระดับปริญญาตรีมีการเปิดการเรียน การสอนในภาควิชามนุษยศาสตร์ ภาควิชาภาษาตะวันตก และภาควิชาภาษาตะวันออก ตามสาขา วิชาเอกในหลักสูตร 4 ปี ได้แก่

ภาควิชามนุษยศาสตร์	ภาควิชาภาษาตะวันตก	ภาควิชาภาษาตะวันออก
สาขาวิชาจิตวิทยา	สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	สาขาวิชาภาษาไทย
สาขาวิชาประวัติศาสตร์	สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส	สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น
สาขาวิชาสารสนเทศ	สาขาวิชาภาษาเยอรมัน	สาขาวิชาภาษาจีน
สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา		
สาขาวิชาบ้านและชุมชน		
สาขาวิชาการท่องเที่ยว		

ภาควิชามนุษยศาสตร์นั้น จะส่งเสริมความรู้พื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับมนุษย์ คุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิตของมนุษย์และสังคม

ภาควิชาภาษาตะวันตกและภาษาตะวันออก จะศึกษาความแตกต่างทางวัฒนธรรมธรรม และประเพณีของประเทศต่างและ และส่งเสริมความรู้ความสามารถในการใช้ภาษา และพัฒนา ทักษะทั้ง 4 ประกอบด้วย การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพ อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

การสอบเข้าแต่ละสาขาวิชาจะมีการสอบเข้าแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. สอบคัดเลือก โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและชุมชน โดยใช้คะแนนสอบ GAT/PAT ประกอบการคัดเลือก
2. สอบคัดเลือกนักเรียนในเขตพัฒนาภาคเหนือ (โคเวตา)
3. ระบบ Admissions

กิจกรรม คณะมนุษยศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ ได้ดำเนินงานตามมาตรฐานกิจการนักศึกษาและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในด้านการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาการของนักศึกษา ทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย คุณธรรม และจริยธรรม กิจกรรมของคณะมนุษยศาสตร์มีทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมเสริม ซึ่งจะมีทั้งกิจกรรมที่นักศึกษาจากทุกสาขาวิชามาทำร่วมกัน และกิจกรรมที่แยกตามนักศึกษาแต่ละสาขาวิชา กิจกรรมนักศึกษาในโครงการต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554: ออนไลน์)

1. ประเพณีรับน้องรถไฟ

เป็นประเพณีที่สืบทอดเพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อเป็นการผูกสัมพันธ์กับน้องใหม่ที่ไม่ได้อยู่ภาคเหนือได้เดินทางไปมหาวิทยาลัยร่วมกัน มีการต้อนรับอย่างอบอุ่นจากรุ่นพี่ซึ่งส่งผลให้น้องใหม่มีความกล้าที่จะเผชิญกับการใช้ชีวิตมหาวิทยาลัย และเป็นการต้อนรับลูกช้างเชือกใหม่เข้าสู่รั้วร่วมแดนช้าง มช.

2. กิจกรรมก้าวแรกสู่รั้วมนุษยศาสตร์

เป็นกิจกรรมเพื่อแนะนำคณะแก่นักศึกษาใหม่ที่เข้ามาศึกษาในคณะมนุษยศาสตร์ เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อคณะมนุษยศาสตร์ อีกทั้งยังเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาใหม่ทั้ง 12 สาขาวิชา และเพื่อสร้างความรัก ความสามัคคีในพวกพ้องภายในคณะมนุษยศาสตร์ และสิ่งสำคัญคือเพื่อเป็นการช่วยเหลือนักศึกษาใหม่ในการปรับตัวเข้าสู่รั้วมหาวิทยาลัย

3. การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่

การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ จัดขึ้นในภาคการศึกษาที่ 1 เพื่อเป็นการให้ข้อมูลและแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาใหม่ด้านการพบอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งจะคอยกำกับดูแลปัญหาด้านการเรียนตลอดหลักสูตร ปัญหาการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และแนะแนวทางการระบบการศึกษาของคณะ ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงปรับปรุงอยู่เสมอ รวมทั้งแนะนำการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร โครงการ โครงการต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างจากการเรียนได้พัฒนาศักยภาพจากการเข้าร่วมกิจกรรมของคณะ ตลอดจนแนะนำสวัสดิการต่าง ๆ ซึ่งคณะมนุษยศาสตร์ได้เอื้อประโยชน์แก่นักศึกษาระหว่างการศึกษานในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้อย่างมีความสุขต่อไป

4. กิจกรรมมนุษยศาสตร์รักษ์สิ่งแวดล้อม

เพื่อสร้างเสริมนักศึกษาในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปลูกฝังทัศนคติการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่ เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียน เช่น การฟังบรรยาย การเก็บขยะ การปลูกต้นไม้ การขุดลอกคูคลองเพื่อรักษาสีน้ำใสสะอาด การดูแลชุมชนสาขาวิชา ฯลฯ

5. กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสถาน

เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาจิตใจ บำเพ็ญประโยชน์ตามสถานที่ต่างๆ เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ใช้ธรรมะเป็นเครื่องกลมเกลียวจิตใจให้เข้มแข็ง สร้างทัศนคติที่ดีต่อการดำรงชีวิตให้ถูกต้องบนพื้นฐานของความพอดี พอเพียงและตระหนักถึงคุณค่าของการให้

6. พิธีศักดิ์สีขาว

พิธีศักดิ์สีขาวเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษารู้คุณค่าของการเป็นนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ เป็นการสร้างความรัก ความผูกพัน ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความอดทนอดกลั้น การมีน้ำใจต่อกัน รวมไปถึงมีความสามัคคีในหมู่คณะ ช่วยสร้างความสัมพันธ์ของนักศึกษา ภายในชั้นปีเดียวกันและต่างชั้นปี

7. ค่ายสัมมนาผู้นำ

เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้การทำงานในองค์กรและสโมสรนักศึกษา เป็นการฝึกกระบวนการคิดและการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การเรียนรู้บทบาทของผู้นำและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีฐาน คำเทศศักดิ์ (2554) การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง การวัดระดับอุปนิสัยของ นักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้หลักการเจ็ดอุปนิสัยสำหรับผู้ทรง ประสิทธิภาพผลยิ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ โดยใช้หลักการ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิภาพผลยิ่ง และเพื่อเปรียบเทียบและหา ความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กับ คุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษา โดยการสุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถามจำนวน 262 คนจาก นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ แล้วทำการวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทาง เดียว และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ มีระดับอุปนิสัยที่ 4 การคิดแบบชนะ/ชนะ และอุปนิสัยที่ 7 การลับเหลี่ยมให้คมอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ มีอุปนิสัยที่ 1 การเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน อุปนิสัยที่ 3 การทำ ตามลำดับความสำคัญ อุปนิสัยที่ 6 การผนึกพลังประสานความต่าง อุปนิสัยที่ 2 การเริ่มต้นด้วย จุดหมายในใจ และอุปนิสัยที่ 5 การเข้าใจผู้อื่นก่อนจะให้ผู้อื่นเข้าใจเรา อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ตามลำดับ ในส่วนกลุ่มอุปนิสัยพบว่า นักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มี

ภาพรวม 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง และกลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะในสังคม อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ มีอุปนิสัยแสดงความสมดุลในการดำเนินชีวิต กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะส่วนบุคคล และอุปนิสัยแสดงพื้นฐานทางอารมณ์ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ตามลำดับ คุณลักษณะทั่วไปที่มีอิทธิพลต่ออุปนิสัยแสดงพื้นฐานทางอารมณ์ อุปนิสัยแสดงความสมดุลในการดำเนินชีวิต กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะส่วนบุคคล กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะในสังคม และภาพรวม 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่งอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ เพศ ภาควิชา ลำดับในครอบครัว บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย เป็นส่วนมาก อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ประวัติการทำงานพิเศษหรือมีรายได้เสริม ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยสมัครใจ ความเต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางสโมสรนักศึกษา คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดให้ และประสบการณ์ในการเรียนรู้เกี่ยวกับ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง โดยทุกอุปนิสัยและกลุ่มอุปนิสัยมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์อย่างเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเกรดเฉลี่ยภาคการศึกษาล่าสุดและเกรดเฉลี่ยสะสม

ณภัทร บุญเฉลียว (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “การวัดระดับอุปนิสัยของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้หลักการเจ็ดอุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง” โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 318 คน เพื่อเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่กับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับอุปนิสัยของกลุ่มอุปนิสัยชัยชนะในสังคม กลุ่มชัยชนะส่วนบุคคล และภาพรวม 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง อยู่ในระดับมาก โดยมีระดับอุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่งทุกอุปนิสัย อยู่ในระดับมาก ยกเว้นอุปนิสัยที่ 2 การเริ่มต้นด้วยจุดหมายในใจ และอุปนิสัยที่ 3 การทำตามลำดับความสำคัญ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก อุปนิสัยส่วนมากมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง โดยอุปนิสัยกลุ่มชัยชนะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับอุปนิสัยกลุ่มชัยชนะในสังคมในระดับสูง และทั้งอุปนิสัยกลุ่มชัยชนะส่วนบุคคลและอุปนิสัยกลุ่มชัยชนะในสังคมมีความสัมพันธ์กับ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่งในระดับสูงมาก

พีระรักษ์ พิษณุกุล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “การวัดระดับอุปนิสัยของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้หลักการเจ็ดอุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง” โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 274 คน เพื่อเปรียบเทียบและหา

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่กับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภาพรวม 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับอุปนิสัยที่ 7 การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอสูงที่สุด รองลงมาคืออุปนิสัยที่ 1 การเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน อุปนิสัยที่ 4 การคิดแบบชนะ/ชนะ และอุปนิสัยที่ 5 การเข้าใจผู้อื่น ก่อนจะให้ผู้อื่นเข้าใจเรา ตามลำดับ โดยแสดงระดับอุปนิสัยอยู่ในระดับมาก ส่วนอุปนิสัยอื่นๆ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีเพศ อายุ ชั้นปี หลักสูตรที่ศึกษา บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยเป็นส่วนใหญ่ สถานภาพของบิดา/มารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา จำนวนเพื่อนสนิทที่แตกต่างกัน มีระดับอุปนิสัยแสดงพื้นฐานทางอารมณ์ อุปนิสัยแสดงความสมดุลในการดำเนินชีวิต กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะส่วนตัว กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะในสังคม และภาพรวม 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่งไม่แตกต่างกัน และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอุปนิสัย พบว่าทุกอุปนิสัยมีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยอุปนิสัยที่ 2 การเริ่มต้นด้วยจุดหมายในใจกับอุปนิสัยที่ 3 การทำตามลำดับความสำคัญมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด และอุปนิสัยที่ 3 การทำตามลำดับความสำคัญกับอุปนิสัยที่ 5 การเข้าใจผู้อื่นก่อนจะให้ผู้อื่นเข้าใจเรามีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด